

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. ΚΛΙΝΙΚΗ ΕΞΕΤΑΣΗ ΤΟΥ ΚΑΡΔΙΟΠΑΘΟΥΣ ΑΣΘΕΝΟΥΣ

ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΟΥ ΙΣΤΟΡΙΚΟΥ ΤΟΥ ΑΣΘΕΝΟΥΣ	31	γ) Μέγεθος	42
1. Προκάρδιο άλγος	31	δ) Ταχύτητα	42
α) Εντόπιση του άλγους	32	ε) Πληρότητα	42
β) Επέκταση ή ακτινοβολία	32	στ) Τάση	42
γ) Διάρκεια	32	Είδη σφυγμού	42
δ) Το είδος ή τα χαρακτηριστικά	32	α) Ο δίκροτος	42
ε) Εκλυτικά αίτια (αφορμές)	32	β) Ο ανάκροτος	42
στ) Ευνοϊκή επίδραση των νιτροδών φαρμάκων	32	γ) Ο δίκροφος	43
2. Δύσπνοια	32	δ) Ο εναλλασσόμενος	43
α) Δύσπνοια "τῆ κοπώσει"	32	ε) Η αλλορυθμία	43
β) Δύσπνοια "ἐν ἡρεμίᾳ"	33	στ) Ο παράδοξος	43
γ) Ορθόπνοια	33	ζ) Ο τριχοειδικός	43
3. Αίσθημα προκάρδιων παλμών	33	Β. Φλεβικός σφυγμός και φλεβική πίεση	43
4. Συγκοπικές προσβολές	34	III. ΕΠΙΚΡΟΥΣΗ	44
5. Βήχας	34	IV. ΑΚΡΟΑΣΗ	44
6. Αιμοπτύσεις	35	A. Καρδιακοί τόνοι	44
7. Πυρετός	35	α) Πρώτος καρδιακός τόνος	44
8. Αίσθημα κόπωσης	35	β) Δεύτερος καρδιακός τόνος	45
9. Κυάνωση	35	γ) Επιπρόσθετοι καρδιακοί τόνοι	46
10. Οίδημα	37	Β. Καρδιακά φυσήματα	47
Αίτια και μηχανισμοί δημιουργίας του οιδήματος	37	α) Βαθμός έντασης του φυσήματος	48
Κλινικές εκδηλώσεις του οιδήματος	38	β) Τοποθεσία (εστία) και επέκταση του φυσήματος	48
11. Άλλα δευτερεύοντα συμπτώματα	38	γ) Χρόνος εμφάνισης του φυσήματος	49
ΠΡΟΣΕΚΤΙΚΗ ΕΞΕΤΑΣΗ ΤΟΥ ΑΣΘΕΝΟΥΣ	39	δ) Ποιότητα ή χροιά του φυσήματος	49
I. ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ	39	ε) Τυχόν μεταβολές του φυσήματος	50
II. ΨΗΛΑΦΗΣΗ	41	στ) Οργανικά – λειτουργικά – αθώα φυσήματα	50
A. Αρτηριακός σφυγμός	41	Γ. Ήχος τριθής του περικαρδίου	50
α) Συχνότητα	41	Δ. Ακρόαση των αγγείων	51
β) Ρυθμός	42	ΑΡΤΗΡΙΑΚΗ ΠΙΕΣΗ	51
		Βιβλιογραφία	51

2. ΠΑΡΑΚΛΙΝΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ

A. ΑΝΑΙΜΑΚΤΕΣ ΠΑΡΑΚΛΙΝΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ	55	ΓΕΝΕΣΗ ΤΟΥ ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΚΟΥ ΗΛΕΚΤΡΟΚΑΡΔΙΟ-	
ΗΛΕΚΤΡΟΚΑΡΔΙΟΓΡΑΦΗΜΑ	55	ΓΡΑΦΗΜΑΤΟΣ	59
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	55	Γενικές αρχές – Ανύσματα	59
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΗΛΕΚΤΡΟΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑΣ	55	Ηλεκτρικός άξονας της καρδιάς (ΗΑ)	60
ΗΛΕΚΤΡΟΚΑΡΔΙΟΓΡΑΦΗΜΑ	56	ΤΟ ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΚΟ ΗΛΕΚΤΡΟΚΑΡΔΙΟΓΡΑΦΗΜΑ	63
		ΛΗΨΗ, ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΚΑΙ ΑΝΑΓΝΩΣΗ ΤΟΥ ΗΚΓ	67

ΤΟ ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΟ ΗΛΕΚΤΡΟΚΑΡΔΙΟΓΡΑΦΗΜΑ	68	ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ	
Διάταση (υπερτροφία) των κόλπων	68	ΤΗΣ ΔΟΚΙΜΑΣΙΑΣ ΚΟΠΩΣΗΣ	98
Υπερτροφία των κοιλιών	68	Βιβλιογραφία	98
ΔΙΑΤΑΡΑΧΕΣ ΤΗΣ ΕΝΔΟΚΟΙΛΙΑΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ	70	ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΤΟΥ ΚΑΡΔΙΑΚΟΥ ΡΥΘΜΟΥ	
Αποκλεισμός των σκελών του δεματίου του His	70	(ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ HOLTER)	99
ΗΜΙΣΚΕΛΙΚΟΙ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΙ (ΗΜΙΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΙ)	71	ΣΥΣΚΕΥΕΣ	99
Διδεσμικός και τριδεσμικός αποκλεισμός	73	ΕΝΔΕΙΞΕΙΣ	100
ΠΡΟΔΙΕΓΕΡΣΗ	74	Βιβλιογραφία	102
Σύνδρομο Wolf-Parkinson-White (WPW)	74	ΑΚΤΙΝΟΛΟΓΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ ΤΗΣ ΚΑΡΔΙΑΣ	103
ΕΜΦΡΑΓΜΑ ΚΑΙ ΙΣΧΑΙΜΙΑ ΤΟΥ ΜΥΟΚΑΡΔΙΟΥ	80	ΑΚΤΙΝΟΛΟΓΙΚΗ ΕΙΚΟΝΑ ΤΗΣ ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΚΗΣ	
ΕΠΙΔΡΑΣΕΙΣ ΤΩΝ ΗΛΕΚΤΡΟΛΥΤΩΝ ΚΑΙ		ΚΑΡΔΙΑΣ	103
ΤΩΝ ΦΑΡΜΑΚΩΝ ΣΤΟ ΗΚΓ	88	ΑΚΤΙΝΟΛΟΓΙΚΑ ΕΥΡΗΜΑΤΑ ΣΕ ΠΑΘΗΣΕΙΣ	
Υπερκαλιαιμία	88	ΤΗΣ ΚΑΡΔΙΑΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΑΓΓΕΙΩΝ	104
Υποκαλιαιμία	88	Βιβλιογραφία	106
Διαταραχές του ασβεστίου	88	ΗΧΩΚΑΡΔΙΟΓΡΑΦΙΑ – ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ	107
Μαγνήσιο	89	ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΦΥΣΙΚΗΣ	107
Φάρμακα	89	Υπέρηχοι	107
Βιβλιογραφία	89	Η ΗΧΩΚΑΡΔΙΟΓΡΑΦΙΑ	109
ΔΟΚΙΜΑΣΙΑ ΚΟΠΩΣΗΣ	91	Ο ΗΧΩΚΑΡΔΙΟΓΡΑΦΟΣ	109
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	91	Ο μετατροπέας ενέργειας	109
ΚΑΡΔΙΟΑΝΑΠΝΕΥΣΤΙΚΗ ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΣΤΗΝ ΑΣΚΗΣΗ	91	Το ηλεκτρονικό σύστημα	111
Μεταβολές του αριθμού των σφύξεων	91	Ο παλμογράφος	111
Μεταβολές της ΑΠ	92	Το καταγραφικό όργανο	112
Μεταβολικά ισοδύναμα (METS)	92	ΤΟ ΗΧΩΚΑΡΔΙΟΓΡΑΦΗΜΑ	112
ΜΕΘΟΔΟΙ ΔΟΚΙΜΑΣΙΑΣ ΚΟΠΩΣΗΣ	92	Το ΗΧΚγράφημα μίας διάστασης	113
Τρόποι πρόκλησης ισχαιμίας με την άσκηση	92	Το ΗΧΚγράφημα δύο διαστάσεων	121
Πρωτόκολλα δοκιμασίας κόπωσης	92	Το ΗΧΚγράφημα Doppler	125
Παράμετροι της ΗΚΓφικής δοκιμασίας κόπωσης	93	ΝΕΟΤΕΡΕΣ ΗΧΩΚΑΡΔΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΤΕΧΝΙΚΕΣ	131
Ενδείξεις τερματισμού δοκιμασίας κόπωσης	93	Διοισοφάγεια ΗΧΚγραφία	132
Ασφάλεια, αντενδείξεις της δοκιμασίας κόπωσης	93	Δυναμική ΗΧΚγραφία	132
ΗΚΓφικά κριτήρια θετικής δοκιμασίας κόπωσης	93	ΗΧΚγραφία αντίθεσης	133
Καταστάσεις που συνοδεύονται από πτώση του ST		Ενδαγγειακή ΗΧΚγραφία	133
διαστήματος	93	Ιστική Doppler ΗΧΚγραφία	
Επίδραση φαρμάκων	93	(Tissue Doppler Imaging, T-DI)	134
Ηλεκτροκαρδιογραφικές ανωμαλίες κατά		Συντομογραφίες	134
την ηρεμία	95	ΗΧΩΚΑΡΔΙΟΓΡΑΦΙΑ – ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ	135
ΕΝΔΕΙΞΕΙΣ ΔΟΚΙΜΑΣΙΑΣ ΚΟΠΩΣΗΣ	95	ΒΑΛΒΙΔΟΠΑΘΕΙΕΣ	135
1. Δοκιμασία κόπωσης με σκοπό τη διάγνωση		Στένωση της μιτροειδούς βαλβίδας	135
πιθανής νόσου των στεφανιαίων αγγείων	95	Ανεπάρκεια της μιτροειδούς βαλβίδας	137
2. Εκτίμηση κινδύνου και καθορισμός		ΗΧΚγραφικά ευρήματα ανεξάρτητα της αιτιολογίας	
της πρόγνωσης σε ασθενείς με συμπτώματα		της βαλβιδοπάθειας	137
ή ιστορικό στεφανιαίας νόσου	95	ΗΧΚγραφικά ευρήματα ανάλογα με την αιτιολογία	
3. Μετά από έμφραγμα του μυοκαρδίου	97	της βαλβιδοπάθειας	138
4. Εργοσπιρομετρία	97	Στένωση της αορτικής βαλβίδας	141
5. Ειδικές ομάδες: γυναίκες, ηλικιωμένοι,		Ανεπάρκεια της αορτικής βαλβίδας	142
ασυμπτωματικά άτομα και ασθενείς μετά		ΛΟΙΜΩΔΗΣ ΕΝΔΟΚΑΡΔΙΤΙΔΑ	144
από επαναγγείωση του μυοκαρδίου	97	ΟΓΚΟΙ ΤΗΣ ΚΑΡΔΙΑΣ	146
6. Δοκιμασία κόπωσης σε παιδιά και εφήβους	98		

ΥΓΡΑ ΠΕΡΙΚΑΡΔΙΤΙΔΑ	149	Όγκοι-θρόμβοι της καρδιάς	164
ΚΑΡΔΙΑΚΗ ΑΝΕΠΑΡΚΕΙΑ	149	Διαχωριστικό ανεύρυσμα της αορτής	165
ΥΠΕΡΤΡΟΦΙΚΗ ΜΥΟΚΑΡΔΙΟΠΑΘΕΙΑ	150	Συγγενείς καρδιοπάθειες	166
ΠΥΡΗΝΙΚΗ ΚΑΡΔΙΟΛΟΓΙΑ		Βιβλιογραφία	166
(ΚΛΙΝΙΚΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ)	153	B. ΑΙΜΑΤΗΡΕΣ ΠΑΡΑΚΛΙΝΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ	169
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	153	ΕΠΕΜΒΑΤΙΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ ΣΤΗ ΣΤΕΦΑΝΙΑΙΑ	ΜΟΝΑΔΑ
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΩΝ ΕΙΔΙΚΩΝ ΜΕΘΟΔΩΝ	153	ΑΓΓΕΙΑΚΗ ΠΡΟΣΒΑΣΗ	169
Απεικόνιση με γ-κάμερα	153	Ο ΚΑΘΕΤΗΡΑΣ SWAN-GANZ	171
Ραδιοϊσοτοπική κοιλιογραφία	153	ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΒΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ	176
Απεικόνιση της αιμάτωσης του μυοκαρδίου	154	ΕΝΔΟΑΟΡΤΙΚΟΣ ΑΣΚΟΣ ΑΝΤΙΩΘΗΣΗΣ (INTRA AORTIC	BALLOON COUNTERPULSATION, IABC)
Απεικόνιση της περιοχής του σξέος εμφράγματος του μυοκαρδίου	154	ΠΕΡΙΚΑΡΔΙΟΚΕΝΤΗΣΗ	179
Τομογραφικός έλεγχος με κάμερα ποζιτρονίων (Positron Emission Tomography, PET)	154	Βιβλιογραφία	181
Εξοπλισμός	154	ΚΑΡΔΙΑΚΟΣ ΚΑΘΕΤΗΡΙΑΣΜΟΣ	183
Στοιχεία εκπομπής ποζιτρονίων	155	Εργαστηριακός εξοπλισμός – Προσωπικό	183
Κλινικές εφαρμογές του PET	155	Ενδείξεις – Αντενδείξεις	184
ΚΛΙΝΙΚΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ	155	Επιπλοκές	184
Οξύ έμφραγμα του μυοκαρδίου	155	Τεχνικές του καρδιακού καθετηριασμού	184
Διάγνωση	155	Δεξιός καθετηριασμός	185
Εκτίμηση της βαρύτητας, της πρόγνωσης και της αποτελεσματικότητας της θεραπείας	155	Αριστερός καθετηριασμός	185
Ασταθής στηθάγχη	156	Βιοψία μυοκαρδίου	187
Διάγνωση	156	Μέτρηση αιμοδυναμικών παραμέτρων	188
Εκτίμηση της βαρύτητας, της πρόγνωσης και της αποτελεσματικότητας της θεραπείας	156	Μέτρηση πιέσεων	188
Χρόνια στεφανιαία νόσος	156	Καμπύλες φυσιολογικών πιέσεων	188
Διάγνωση	157	Καμπύλες πίεσης των κόλπων	188
Ειδικές περιπτώσεις	157	Καμπύλες πίεσης των κοιλιών	190
Έλεγχος βιωσιμότητας	157	Καμπύλη πίεσης ενσφήνωσης	190
Εκτίμηση της βαρύτητας	157	Καμπύλες πίεσης της πνευμονικής αρτηρίας και της αορτής	190
Μυοκαρδίτιδα, καρδιομυοπάθεια	157	Μέτρηση του κατά λεπτόν όγκου αίματος (ΚΛΟΑ)	190
Βιβλιογραφία	158	Μέθοδος του Fick	190
ΝΕΟΤΕΡΕΣ ΤΕΧΝΙΚΕΣ		Μέθοδος αραίωσης δείκτη	191
(ΑΞΟΝΙΚΗ ΚΑΙ ΜΑΓΝΗΤΙΚΗ ΤΟΜΟΓΡΑΦΙΑ)	159	Αγγειογραφική εκτίμηση του ΚΛΟΑ	191
ΑΞΟΝΙΚΗ ΤΟΜΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ ΚΑΡΔΙΑΣ	159	Ενδοκαρδιακή επικοινωνία (Shunt)	191
Στεφανιαία νόσος	159	Μέτρηση άλλων παραμέτρων (εξισώσεις)	192
Παθήσεις των μεγάλων αγγείων	160	1. Αγγειακές αντιστάσεις	192
Βαλβιδικές παθήσεις	161	2. Βαλβιδική στένωση (εξισώσεις Corlin)	192
Παθήσεις του περικαρδίου	161	Βιβλιογραφία	192
Παθήσεις του μυοκαρδίου	161	ΑΓΓΕΙΟΓΡΑΦΙΑ (ΣΤΕΦΑΝΙΟΓΡΑΦΙΑ –	ΑΓΓΕΙΟΠΛΑΣΤΙΚΗ)
Συγγενείς καρδιοπάθειες	161	ΣΤΕΦΑΝΙΟΓΡΑΦΙΑ	193
Όγκοι της καρδιάς	161	Τεχνικές εκλεκτικής στεφανιογραφίας	193
ΜΑΓΝΗΤΙΚΗ ΤΟΜΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ ΚΑΡΔΙΑΣ	162	Α. Βραχιόνια τεχνική (Sones)	193
Προκαταρκτικά θέματα	162	Β. Διαδερμική μηριαία τεχνική	193
Κλινικές εφαρμογές της μαγνητικής τομογραφίας (MRI) στην καρδιολογία	163	1. Τεχνική του Judkins	195
Βαλβιδοπάθειες	164	2. Τεχνική του Amplatz	195
Νόσοι του περικαρδίου	164	3. Καθετηριασμός των αορτοστεφανιαίων παρακάμψεων	195
Μυοκαρδιοπάθειες	164		

Εργαστήριο στεφανιαίας αρτηριογραφίας	195	ΝΕΕΣ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΣΤΗΝ ΑΓΓΕΙΟΠΛΑΣΤΙΚΗ	
Α. Προσωπικό	195	ΤΩΝ ΣΤΕΦΑΝΙΑΙΩΝ ΑΓΓΕΙΩΝ	213
Β. Μηχανικός εξοπλισμός	196	Βιβλιογραφία	220
Ακτινοσκοπικές ουσίες	196	ΒΑΛΒΙΔΟΠΛΑΣΤΙΚΗ	223
Αιμοδυναμικές μεταβολές	196	ΔΙΑΔΕΡΜΙΚΗ ΒΑΛΒΙΔΟΠΛΑΣΤΙΚΗ ΤΗΣ ΑΟΡΤΙΚΗΣ	
Ηλεκτροκαρδιογραφικές μεταβολές	196	ΚΑΙ ΜΙΤΡΟΕΙΔΟΥΣ ΒΑΛΒΙΔΑΣ	223
Μυοκαρδιακή ισχαιμία	196	Αορτική βαλβίδα	223
Νεφρική ανεπάρκεια	197	Τεχνική αορτικής βαλβιδοπλαστικής	223
Αλλεργικές αντιδράσεις	197	Μηχανισμός διάνοιξης της αορτικής βαλβίδας και	
Ανατομία των στεφανιαίων αρτηριών	197	αιμοδυναμικό αποτέλεσμα	224
Δεξιά στεφανιαία αρτηρία (ΔΣΑ)	197	Επιπλοκές	225
Στέλεχος αριστερής στεφανιαίας αρτηρίας (ΑΣΑ)	198	Κλινική αξιολόγηση και παρακολούθηση	225
Πρόσθιος αριστερός κατιών κλάδος (ΑΚΚ)	198	Επανάληψη της βαλβιδοπλαστικής	225
Περισιώμενη στεφανιαία αρτηρία (ΠΣΑ)	198	Επιλογή των ασθενών	225
Εκτίμηση απόφραξης των στεφανιαίων αγγείων	198	Διαδερμική εμφύτευση αορτικής βαλβίδας	226
Παράπλευρη κυκλοφορία	200	Μιτροειδής βαλβίδα	227
Ενδείξεις στεφανιογραφίας	202	Τεχνική	227
Επιπλοκές στεφανιογραφίας	202	Μηχανισμός διάνοιξης της βαλβίδας και	
Αριστερή κοιλιογραφία	203	αιμοδυναμικό αποτέλεσμα	228
ΑΓΓΕΙΟΠΛΑΣΤΙΚΗ ΤΩΝ ΣΤΕΦΑΝΙΑΙΩΝ ΑΡΤΗΡΙΩΝ	203	Επιπλοκές	228
Σύστημα αγγειοπλαστικής	204	Κλινική αξιολόγηση και παρακολούθηση	228
Καθετήρες	204	Επανάληψη της βαλβιδοπλαστικής	228
Οδηγιά σύρματα	204	Επιλογή των ασθενών	228
Τεχνική	205	Ανεπάρκεια μιτροειδούς	229
Μηχανισμοί της αγγειοπλαστικής	206	Πνευμονική βαλβίδα	229
Αποτελεσματικότητα της αγγειοπλαστικής	206	Βιβλιογραφία	230
Επιπλοκές	206	ΗΛΕΚΤΡΟΦΥΣΙΟΛΟΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ	231
Επαναστένωση	208	Καταγραφή βασικών διαστημάτων	232
Ενδείξεις	208	Εφαρμογές της ΗΦΕ – Βραδυκαρδίες	233
Στεφανιαία νόσος ενός αγγείου	208	Νόσος του φλεβοκόμβου	233
Ολική απόφραξη αγγείου	209	Διαταραχές στην κολποκοιλιακή αγωγή	233
Στεφανιαία νόσος πολλών αγγείων	209	Εφαρμογές της ΗΦΕ – Ταχυκαρδίες	233
Άμεση αγγειοπλαστική σε οξύ έμφραγμα		Σύνδρομο Wolff-Parkinson-White	233
του μυοκαρδίου	210	Ταχυκαρδία με στενό σύμπλεγμα QRS	233
Αγγειοπλαστική μετά το οξύ έμφραγμα		Ταχυκαρδία με ευρύ σύμπλεγμα QRS	234
του μυοκαρδίου (κατά τη διάρκεια της νοσηλείας)	210	Κοιλιακή ταχυκαρδία	234
Βιβλιογραφία	210	Επιπλοκές	235

3. ΧΡΟΝΙΑ ΚΑΡΔΙΑΚΗ ΑΝΕΠΑΡΚΕΙΑ

ΧΡΟΝΙΑ ΚΑΡΔΙΑΚΗ ΑΝΕΠΑΡΚΕΙΑ	239	ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΑ – ΕΚΛΥΤΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ	242
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	239	ΠΑΘΟΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ	243
Κλινικές μορφές καρδιακής ανεπάρκειας	239	Κοιλιακή αναδιαμόρφωση	244
ΕΠΙΔΗΜΙΟΛΟΓΙΑ	240	Υπερτροφία των μυοκαρδιακών κυττάρων (ινών)	244
Επιπολασμός (Prevalence)	241	Μεταβολές στη γονιδιακή έκφραση	
Επίπτωση (Incidence)	241	του μυοκυττάρου	248
Επιβίωση (Survival)	242	Απόπτωση των μυοκυττάρων	249
Σχόλια	242	Μεταβολές του διάμεσου ιστού του μυοκαρδίου	250
		Νευρο-ορμονικοί μηχανισμοί	250

Συμπαθητικό νευρικό σύστημα	250	Βαδρενεργικοί αποκλειστές	268
Σύστημα ρενίνη-αγγειοτασίνη-αλδοστερόνη	252	Απευθείας (αμέσως) δρώντα αγγειοδιασταλτικά	269
Αργινίνη-βαζοπρεσίνη	254	Διγοξίνη και άλλα θετικά ινότροπα φάρμακα	270
Ενδοθηλίνη	254	Αντιπηκτικά	271
Νατριουρητικά πεπτίδια	255	Αντιαρρυθμικά	271
Προσταγλανδίνες	255	Εμφύτευση μηχανικών συσκευών	271
Ντοπαμίνη	255	Χειρουργικές παρεμβάσεις	272
ΚΛΙΝΙΚΗ ΕΙΚΟΝΑ	256	Συμπεράσματα	273
Συμπτώματα	256	ΠΡΟΓΝΩΣΗ	273
Κλινικά ευρήματα	258	Προγνωστικοί δείκτες	274
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΑ ΕΥΡΗΜΑΤΑ	260	ΠΡΟΛΗΨΗ	276
ΔΙΑΦΟΡΙΚΗ ΔΙΑΓΝΩΣΗ	263	ΔΙΑΣΤΟΛΙΚΗ ΚΑΡΔΙΑΚΗ ΑΝΕΠΑΡΚΕΙΑ	276
ΘΕΡΑΠΕΙΑ	263	Κλινικές φάσεις της διαστολής	277
Γενικά μέτρα – Συστάσεις	264	Η παθοφυσιολογία της πλήρωσης της ΑΚ	278
Φαρμακευτική αγωγή	265	Εκτίμηση της πλήρωσης της ΑΚ	279
Διουρητικά	265	Διαταραχές της πλήρωσης της ΑΚ (διαστολική δυσλειτουργία)	279
Ανταγωνιστές του μετατρεπτικού ενζύμου της αγγειοτασίνης I	266	Θεραπεία της διαστολικής δυσλειτουργίας της ΑΚ	280
Αποκλειστές των υποδοχέων της αγγειοτασίνης II	267	Συντομογραφίες	281
Αποκλειστές των υποδοχέων της αλδοστερόνης	268		

4. ΣΤΕΦΑΝΙΑΙΑ ΝΟΣΟΣ

ΠΑΘΟΓΕΝΕΙΑ ΤΗΣ ΑΘΗΡΟΣΚΛΗΡΩΣΗΣ	285	ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΣ ΒΛΑΠΤΙΚΩΝ ΕΠΙΔΡΑΣΕΩΝ ΤΩΝ ΚΥΡΙΟΤΕΡΩΝ ΠΑΡΑΓΟΝΤΩΝ ΚΙΝΔΥΝΟΥ	297
ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΑ ΤΩΝ ΟΡΩΝ ΑΘΗΡΩΜΑ ΚΑΙ ΑΘΗΡΟΣΚΛΗΡΩΣΗ	285	Βιβλιογραφία	300
ΟΡΟΛΟΓΙΑ	285	ΑΝΑΤΟΜΙΑ ΤΩΝ ΣΤΕΦΑΝΙΑΙΩΝ ΑΡΤΗΡΙΩΝ	301
ΥΦΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΤΟΙΧΩΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΑΡΤΗΡΙΑΣ	285	1. Η αριστερή στεφaniaία αρτηρία (Left Coronary Artery, LCA)	302
ΚΥΤΤΑΡΑ ΠΟΥ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΥΝ ΣΤΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΤΗΣ ΑΘΗΡΟΣΚΛΗΡΩΣΗΣ	287	α) Στέλεχος της αριστερής στεφaniaίας αρτηρίας (Left Main Coronary Artery, LMCA)	302
Η ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΤΗΣ ΑΘΗΡΟΓΕΝΕΣΗΣ	289	β) Αριστερός πρόσθιος κατιών κλάδος (Left Anterior Descending Artery, LAD)	302
Δυσλειτουργία του ενδοθηλίου και κατακράτηση LDL υπενδοθηλιακά	290	γ) Αριστερός περισπώμενος κλάδος (Left Circumflex, LCx)	303
1. Οξειδωση της LDL	291	2. Η δεξιά στεφaniaία αρτηρία: (Right Coronary Artery, RCA)	304
2. Μετανάστευση μονοκυττάρων υπενδοθηλιακά	291	α) Αρτηρία του κώνου	304
3. Σχηματισμός αφρωδών κυττάρων	291	β) Αρτηρία του φλεβοκόμβου	305
4. Πολλαπλασιασμός και μετανάστευση των λείων μυϊκών κυττάρων	291	γ) Κλάδοι για τη δεξιά κοιλία ή σφξεις επιχείλιοι	305
5. Βλάβη του ενδοθηλίου εκ των έσω και συμμετοχή των αιμοπεταλίων	292	δ) Η οπίσθια κατιούσα αρτηρία (Posterior Descending Artery, PDA)	305
Η ΑΘΗΡΩΜΑΤΙΚΗ ΒΛΑΒΗ	292	Τοπογραφική ανατομία	305
Η ΕΝΤΟΠΙΣΗ ΤΩΝ ΑΘΗΡΩΜΑΤΙΚΩΝ ΒΛΑΒΩΝ	293	Βιβλιογραφία	306
Βιβλιογραφία	294	ΜΟΡΦΕΣ ΣΤΕΦΑΝΙΑΙΑΣ ΝΟΣΟΥ	307
Πίνακας παραγόντων που συμμετέχουν στη διαδικασία της αθηροσκλήρωσης	295	ΑΣΥΜΠΤΩΜΑΤΙΚΗ ΙΣΧΑΙΜΙΑ	307
ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΚΙΝΔΥΝΟΥ ΣΤΕΦΑΝΙΑΙΑΣ ΝΟΣΟΥ	297	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	307
		ΠΑΘΟΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ	307

ΚΛΙΝΙΚΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ	308	γ) Ερμηνεία του αποτελέσματος της δοκιμασίας κόπωσης	320
ΘΕΡΑΠΕΙΑ	308	δ) Διακοπή της δοκιμασίας κόπωσης	320
Βιβλιογραφία	308	ε) Ευαισθησία και ειδικότητα της δοκιμασίας κόπωσης	321
ΑΙΦΝΙΔΙΟΣ ΘΑΝΑΤΟΣ	309	ζ) Παράγοντες που επιδρούν στο αποτέλεσμα της δοκιμασίας κόπωσης	321
ΟΡΙΣΜΟΣ	309	Δ. Ηχωκαρδιογράφημα	322
ΕΠΙΔΗΜΙΟΛΟΓΙΑ	309	1. Ηχωκαρδιογράφημα σε ηρεμία	322
Συχνότητα	309	2. Ηχωκαρδιογράφημα κόπωσης	322
Παράγοντες κινδύνου	309	Ε. Συνεχής περιπατητική καταγραφή του ΗΚΓ (μέθοδος Holter)	322
ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΙ ΤΟΥ ΑΙΦΝΙΔΙΟΥ ΚΑΡΔΙΑΚΟΥ ΘΑΝΑΤΟΥ	309	ΣΤ. Δοκιμασία κόπωσης με θάλλιο	322
ΚΑΡΔΙΑΚΑ ΝΟΣΗΜΑΤΑ ΣΥΝΟΔΕΥΟΜΕΝΑ		Ζ. Πυρηνική αγγειογραφία κατά την κόπωση	323
ΑΠΟ ΑΙΦΝΙΔΙΟ ΚΑΡΔΙΑΚΟ ΘΑΝΑΤΟ	310	Η. Φαρμακολογικές μέθοδοι δοκιμασίας κόπωσης ...	323
Στεφανιαία νόσος	310	A. Αδενσοίνη	324
Μη αθηροσκληρωτική νόσος των στεφανιαίων αρτηριών	310	B. Διπυριδαμόλη	324
Μυοκαρδιοπάθειες	310	1. Δοκιμασία κόπωσης με δοβουταμίνη- ηχωκαρδιογράφημα (stress echo)	325
Ιδιοπαθής διατακτική μυοκαρδιοπάθεια	310	2. Σύγκριση του stress echo με τη δοκιμασία κόπωσης με θάλλιο	326
Υπερτροφική μυοκαρδιοπάθεια	310	Θ. Στεφανιαία αγγειογραφία	327
Υπερτασική μυοκαρδιοπάθεια	310	Ενδείξεις	327
Αρρυθμιόγonos δυσπλασία της δεξιάς κοιλίας	311	Ενδοστεφανιαίο ηχωκαρδιογράφημα	327
Βαλβιδικές παθήσεις	311	Αποκάλυψη ύπαρξης θρόμβου	328
Πρωτοπαθείς ηλεκτρικές διαταραχές	311	Ενδοστεφανιαία Doppler ηχωκαρδιογραφία	328
Σύνδρομο επιμηκυμένου QT διαστήματος	311	Μαγνητική τομογραφία	328
Σύνδρομο Wolff-Parkinson-White (WPW)	311	Συμπερασματικά	329
Φάρμακα, ηλεκτρολυτικές διαταραχές και άλλοι τοξικοί παράγοντες	311	Οδηγίες του Αμερικανικού Κολεγίου Καρδιολογίας	329
ΚΑΤΑΤΑΞΗ ΚΙΝΔΥΝΟΥ ΓΙΑ ΑΙΦΝΙΔΙΟ ΚΑΡΔΙΑΚΟ ΘΑΝΑΤΟ	311	Προτάσεις του Αμερικανικού Κολεγίου Καρδιολογίας για πραγματοποίηση της στεφανιαίας αγγειογραφίας σε ασθενείς με γνωστή ή ύποπτη στεφανιαία νόσο οι οποίοι είναι πρόσφατα ασυμπτωματικοί ή έχουν σταθερή στηθάγχη	329
ΘΕΡΑΠΕΙΑ	311	α) Κατηγορία I	329
Φαρμακευτική θεραπεία	311	β) Κατηγορία IIa	329
Αυτόματος εμφυτεύσιμος απινιδωτής	311	γ) Κατηγορία IIβ	330
Χειρουργική επαναγγείωση του μυοκαρδίου	312	δ) Κατηγορία III	330
Βιβλιογραφία	312	Διαστρωμάτωση κινδύνου σε ασθενή που πάσχει από χρόνια σταθερή στηθάγχη	330
ΧΡΟΝΙΑ ΣΤΑΘΕΡΗ ΣΤΗΘΑΓΧΗ	313	1. Διαστρωμάτωση κινδύνου με κλινικά χαρακτηριστικά	330
ΠΑΘΟΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ	313	2. Διαστρωμάτωση κινδύνου χρησιμοποιώντας το εν ηρεμία ΗΚΓ και την ακτινογραφία θώρακος ...	330
ΜΕΤΑΒΟΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΡΑΧΕΣ ΜΥΟΚΑΡΔΙΟΥ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ ΙΣΧΑΙΜΙΑΣ	314	α) ΗΚΓ	330
Κατά την αρχική φάση της ισχαιμίας	314	β) Ακτινογραφία θώρακος	330
Επιδημιολογία	314	3. Διαστρωμάτωση κινδύνου με ευρήματα από τη δοκιμασία κόπωσης	331
ΦΥΣΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΓΝΩΣΗ	315	4. Διαστρωμάτωση κινδύνου με το ηχωκαρδιο- γράφημα σε ηρεμία	331
ΔΙΑΓΝΩΣΗ ΣΤΑΘΕΡΗΣ ΣΤΗΘΑΓΧΗΣ	316	5. Διαστρωμάτωση κινδύνου με το stress ηχωκαρδιογράφημα	331
A. Συμπτώματα και αντικειμενικά ευρήματα	316	6. Διαστρωμάτωση κινδύνου με τη στεφανιαία αγγειογραφία	331
Κλινικά ευρήματα	318		
B. Ηλεκτροκαρδιογράφημα σε ηρεμία	318		
Γ. Δοκιμασία κόπωσης	319		
1. ΗΚΓ κόπωσης σε κυλιόμενο τάπητα	319		
α) Ιστορική αναδρομή	319		
β) Φυσιολογία της κόπωσης	319		

Διαγνωστική προσπέλαση ασθενών με μη ειδικό πόνο στο στήθος	331	5. Οξειδωτικό stress	342
Αποτελέσματα από τις αναίμακτες διαγνωστικές μεθόδους που καθορίζουν την κακή έκβαση ασθενών με στεφανιαία νόσο	332	6. Κατανάλωση οιοπνεύματος	342
Διαγνωστική προσπέλαση ασθενών με προηγούμενη αορτοστεφανιαία παράκαμψη	332	7. Άσκηση	343
Διαγνωστική προσπέλαση ασθενών για τη διάγνωση ύπαρξης στεφανιαίας νόσου	333	ΑΟΡΤΟΣΤΕΦΑΝΙΑΙΑ ΠΑΡΑΚΑΜΨΗ	343
1. Εκτίμηση ατόμων με συμπτώματα	333	Περιοχειρητικός κίνδυνος και επιπλοκές	344
2. Εκτίμηση ατόμων χωρίς συμπτώματα	334	ΕΝΔΑΡΤΗΡΕΚΤΟΜΗ ΤΩΝ ΣΤΕΦΑΝΙΑΙΩΝ	344
Επιλογή του είδους της θεραπευτικής αγωγής σε ασθενείς με σταθερή στηθάγχη	334	Αορτοστεφανιαία παράκαμψη αντί φαρμακευτικής θεραπείας	346
Γενικά μέτρα	334	ΑΓΓΕΙΟΠΛΑΣΤΙΚΗ	346
Κάπνισμα	335	Επιτυχία και κίνδυνοι	347
Δίαιτα	335	Επανάστένωση	347
Ψυχολογικοί παράγοντες	335	Αγγειοπλαστική αντί χειρουργικής επέμβασης	348
Οδήγηση	335	Αγγειοπλαστική αντί φαρμακευτικής θεραπείας	349
Σεξουαλική επαφή	335	Προτάσεις του Αμερικανικού Κολεγίου Καρδιολογίας για επαναιμάτωση στη χρόνια σταθερή στηθάγχη	349
Απασχόληση	335	Κατηγορία I	349
Φυσική άσκηση	335	Κατηγορία IIa	349
ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗ ΘΕΡΑΠΕΙΑ ΣΤΑΘΕΡΗΣ ΣΤΗΘΑΓΧΗΣ	335	Κατηγορία IIβ	349
Α. Πρόληψη	335	Κατηγορία III	350
α) Υπολιπιδαιμική θεραπεία	335	ΕΙΔΙΚΕΣ ΟΜΑΔΕΣ ΘΕΡΑΠΕΙΑΣ	350
β) Ασπιρίνη	336	1. Γυναίκες	350
γ) Θεραπεία υποκατάστασης – Οιστρογόνα	336	Θεραπεία στεφανιαίας νόσου στις γυναίκες	351
Β. Φαρμακευτική θεραπεία	337	2. Ηλικιωμένοι	351
1. Νιτρώδη	337	3. Σύνδρομο Χ	352
Μηχανισμός δράσης	337	Κλινικές εικόνες του συνδρόμου Χ	352
Τρόποι χορήγησης νιτρωδών	337	Επιλογή του τρόπου επαναιμάτωσης του μυοκαρδίου	352
Ανάπτυξη αντοχής στα νιτρώδη	337	FOLLOW-UP ΑΣΘΕΝΩΝ ΜΕ ΧΡΟΝΙΑ ΣΤΑΘΕΡΗ ΣΤΗΘΑΓΧΗ	352
α) Νιτρώδη βραχείας ενέργειας	338	Κατηγορία I	352
Νιτρογλυκερίνη	338	Κατηγορία II	354
β) Νιτρώδη με παρατεταμένη ενέργεια	338	Κατηγορία III	354
Ανεπιθύμητες δράσεις των νιτρωδών	338	Εργαστηριακές εξετάσεις κατά το follow-up	354
2. β-αναστολείς	339	Βιβλιογραφία	354
Μηχανισμός δράσης	340	ΑΣΤΑΘΗΣ ΣΤΗΘΑΓΧΗ	355
Περιορισμοί και προβλήματα των β-αναστολέων	340	ΑΙΤΙΟΠΑΘΟΓΕΝΕΙΑ	355
3. Ανταγωνιστές ασβεστίου	340	ΚΑΤΑΤΑΞΗ	356
Μηχανισμοί δράσης	340	ΚΛΙΝΙΚΗ ΕΙΚΟΝΑ – ΦΥΣΙΚΗ ΕΞΕΤΑΣΗ	356
Ανεπιθύμητες επιδράσεις	341	ΔΙΑΓΝΩΣΗ	356
Συνδυασμός ανταγωνιστών του ασβεστίου με β-αναστολείς	341	Αναγνώριση των συμπτωμάτων	357
Επιλογή του καταλληλότερου αντιστηθαγικού φαρμάκου	341	Εκτίμηση της πιθανότητας για στεφανιαία νόσο	357
Επικίνδυνοι παράγοντες των οποίων η διόρθωση μπορεί να ελαττώσει την ένδειξη των στεφανιαίων συμβαμάτων	342	Παρακλινικές εξετάσεις	357
1. Ψυχολογικοί παράγοντες	342	Ηλεκτροκαρδιογράφημα	357
2. Τριγλυκερίδια	342	Καρδιακά ένζυμα και άλλοι δείκτες μυοκαρδιακής κυτταρικής νέκρωσης	357
3. Λιποπρωτεΐνη α	342	Στεφανιογραφία	358
4. Ομοκυστεΐνη	342	Σπινθηρογραφική απεικόνιση της μυοκαρδιακής αιμάτωσης	358
		Υπερηχοκαρδιογραφία	358

Δείκτες φλεγμονής	358	Έμφραγμα του μυοκαρδίου με ανύψωση του ST διαστήματος	377
ΚΑΤΑΤΑΞΗ – ΠΡΟΓΝΩΣΗ ΤΩΝ ΑΣΘΕΝΩΝ		ΔΙΑΦΟΡΙΚΗ ΔΙΑΓΝΩΣΗ	378
ΑΝΑΛΟΓΑ ΜΕ ΤΟΝ ΚΙΝΔΥΝΟ	358	ΕΠΙΠΛΟΚΕΣ	378
ΘΕΡΑΠΕΙΑ ΑΣ – ΟΞΕΙΑ ΦΑΣΗ	359	ΠΡΟΓΝΩΣΗ	379
Γενικά	359	ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΝΟΣΗΛΕΙΑΣ, ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΠΡΙΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΞΟΔΟ ΑΠΟ ΤΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ	379
Αντιθρομβωτική θεραπεία	359	Βιβλιογραφία	380
Ασπιρίνη	359	ΘΕΡΑΠΕΙΑ ΤΟΥ ΟΞΕΟΣ ΕΜΦΡΑΓΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΜΥΟΚΑΡΔΙΟΥ	381
Τικλοπιδίνη – Κλοπιδογρέλη	359	ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΟΥ ΟΞΕΟΣ ΕΜΦΡΑΓΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΜΥΟΚΑΡΔΙΟΥ ΜΕ ΑΝΑΣΠΑΣΗ ΤΟΥ ST (ST ELEVATION MYOCARDIAL INFARCTION, STEMI) ...	381
Ηπαρίνη	359	ΓΕΝΙΚΑ ΜΕΤΡΑ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ ΤΟΥ OEM	382
Άμεσοι αναστολείς θρομβίνης	360	Αντιμετώπιση του πόνου στο OEM	383
Αντιπηκτικά από το στόμα	360	α) Χορήγηση O ₂	383
Αναστολείς της γλυκοπρωτεΐνης IIb/IIIa (GPIIb/IIIa)	360	β) Αναλγητική θεραπεία	383
Θρομβολυτική θεραπεία	360	γ) Νιτρώδη	383
Αντισηχαιμική θεραπεία	360	δ) β-αναστολείς	383
Νιτρογλυκερίνη	360	Περιορισμός της έκτασης του εμφράκτου	384
β-αναστολείς	360	ΕΠΑΝΑΓΓΕΙΩΣΗ	384
Αναστολείς ασβεστίου	360	A. Θρομβόλυση	385
Υπολιπιδαιμική θεραπεία με στατίνες	361	Επιλογή θρομβολυτικού φαρμάκου	386
Ενδοαορτικό μπαλόνι	361	Αγγειοπλαστική στο OEM	388
Στρατηγική και θεραπεία των ασθενών με ΑΣ	361	Εκτίμηση επιτυχίας της θρομβόλυσης	389
ΘΕΡΑΠΕΙΑ ΑΣ – ΧΡΟΝΙΑ ΦΑΣΗ	362	Επιπλοκές της θρομβόλυσης	389
ΟΞΥ ΕΜΦΡΑΓΜΑ ΜΥΟΚΑΡΔΙΟΥ	363	1. Αιμορραγία	389
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	363	2. Αγγειακό εγκεφαλικό επεισόδιο	389
ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΑ	363	3. Αλλεργικές αντιδράσεις	390
ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗ ΑΝΑΤΟΜΙΚΗ	364	4. Αρρυθμίες επαναιμάτωσης	390
ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗ ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ	367	B. Πρωτογενής αγγειοπλαστική	390
Συνέπειες αιφνίδιας απόφραξης στεφανιαίας αρτηρίας	367	Επιπλοκές της πρωτογενούς αγγειοπλαστικής	391
Συνέπειες βαθμιαίας μείωσης της στεφανιαίας ροής	367	Γ. Επέμβαση αορτοστεφανιαίας παράκαμψης (by-pass)	391
ΚΛΙΝΙΚΗ ΕΙΚΟΝΑ	368	ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΑΚΗ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ STEMI	391
Υποκειμενικά ενοχλήματα	368	Φαρμακευτική θεραπεία	392
Αντικειμενικά ευρήματα	369	β-αποκλειστές	392
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΑ ΕΥΡΗΜΑΤΑ	370	Αποκλειστές του συστήματος ρενίνης-αγγειοτενσίνης-αλδοστερόνης	392
Βιοχημικός έλεγχος του αίματος	372	Νιτρώδη	393
Ακτινογραφία θώρακος	374	Ανταγωνιστές των διαύλων ασβεστίου	393
Απεικονιστικές τεχνικές	374	Αντιαμοπεταλιακά	394
ΟΞεία ισχαιμία και οξύ έμφραγμα του μυοκαρδίου ..	375	Αντιπηκτικά	394
Εγκατεστημένο (υποξύ) έμφραγμα μυοκαρδίου	375	Μαγνήσιο	394
ΕΜΦΡΑΓΜΑ ΤΟΥ ΜΥΟΚΑΡΔΙΟΥ ΣΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ	375	ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΟΥ ΕΜΦΡΑΓΜΑΤΟΣ ΜΥΟΚΑΡΔΙΟΥ ΧΩΡΙΣ ΑΝΑΣΠΑΣΗ ΤΟΥ ST (NSTEMI)	394
Διαδερμική αγγειοπλαστική	376	Εκτίμηση του κινδύνου μετά από NSTEMI	395
Καρδιοχειρουργικές επεμβάσεις	376	TIMI risk score	395
ΔΙΑΓΝΩΣΗ ΚΑΙ ΑΡΧΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ	376	Αρχική φαρμακευτική αγωγή	395
Ασταθής στηθαγχή (UA)	376	Αντιαμοπεταλιακά	395
Έμφραγμα του μυοκαρδίου χωρίς ανύψωση του ST διαστήματος	377	Αντιπηκτικά	396

Νιτρώδη	397	α) Φλεβοκομβική βραδυκαρδία	400
Αναλγητικά	397	β) Φλεβοκομβική ταχυκαρδία	400
β-αναστολείς	397	γ) Κολπική μαρμαρυγή	400
Ανταγωνιστές ασβεστίου	397	δ) Κοιλιακές αρρυθμίες	400
Αναστολείς του συστήματος ρενίνης- αγγειοτενσίνης-αλδοστερόνης	397	ε) Επιταχυνόμενος ιδιοκοιλιακός ρυθμός	400
ΕΠΙΠΛΟΚΕΣ ΤΟΥ ΟΕΜ	397	ζ) Κοιλιακή ταχυκαρδία	400
Ανεπάρκεια της αριστερής κοιλίας	397	στ) Κοιλιακή μαρμαρυγή	400
Ρήξη μυοκαρδίου	398	η) Κολποκοιλιακός αποκλεισμός (κΚ αποκλεισμός) ...	401
Έμφραγμα της δεξιάς κοιλίας	399	ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΟΥ ΑΣΘΕΝΟΥΣ ΜΕΤΑ ΤΟ ΟΕΜ	401
Θρόμβος της αριστερής κοιλίας	399	ΘΕΡΑΠΕΙΑ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΞΟΔΟ ΑΠΟ	
Περικαρδίτιδα	399	ΤΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ	402
Διαταραχές της παραγωγής και της αγωγής του ρυθμού	400	Γενικά μέτρα	402
		Φαρμακευτική θεραπεία	402
		Βιβλιογραφία	403

5. ΚΑΡΔΙΟΓΕΝΗΣ ΚΑΤΑΠΛΗΞΙΑ (ΚΑΡΔΙΟΓΕΝΕΣ SHOCK)

ΚΑΡΔΙΟΓΕΝΗΣ ΚΑΤΑΠΛΗΞΙΑ (ΚΑΡΔΙΟΓΕΝΕΣ SHOCK)	407	Η ΚΑΡΔΙΟΓΕΝΗΣ ΚΑΤΑΠΛΗΞΙΑ (ΚΑΡΔΙΟΓΕΝΕΣ SHOCK)	408
Η ΚΑΤΑΠΛΗΞΙΑ (SHOCK) – ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	407	Βιβλιογραφία	414

6. ΑΡΡΥΘΜΙΕΣ

ΥΠΕΡΚΟΙΛΙΑΚΕΣ ΚΑΙ ΚΟΙΛΙΑΚΕΣ ΑΡΡΥΘΜΙΕΣ	417	2. Ίνες Mahaim (κολποσκελικά ή κομβοσκελικά παραπληρωματικά δεμάτια)	427
ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΙ ΤΑΧΥΚΑΡΔΙΩΝ	417	3. Κολποκομβικά	427
1. Μηχανισμός επανεισόδου	417	Σύνδρομο Wolff-Parkinson-White (WPW)	427
2. Μηχανισμός αυξημένου αυτοματισμού	417	Πολλαπλά παραπληρωματικά δεμάτια	430
ΥΠΕΡΚΟΙΛΙΑΚΕΣ ΑΡΡΥΘΜΙΕΣ	418	Αξιολόγηση κινδύνου για αιφνίδιο θάνατο	430
Κολπικές έκτακτες συστολές	418	2. Κολποκοιλιακή ταχυκαρδία από επανείσοδο (Atrioventricular reentry tachycardia, AVRT)	431
ΜΟΡΦΕΣ ΤΑΧΥΚΑΡΔΙΩΝ	418	3. Ταχυκαρδία με μακρύ διάστημα RP'	432
I. ΦΛΕΒΟΚΟΜΒΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΛΠΙΚΕΣ ΤΑΧΥΚΑΡΔΙΕΣ	419	4. Μη παροξυσμική ταχυκαρδία	433
1. Απλή φλεβοκομβική ταχυκαρδία	419	ΚΑΤΑΛΥΣΗ ΑΡΡΥΘΜΙΩΝ ΜΕ ΥΨΙΣΥΧΝΟ ΡΕΥΜΑ (RADIOFREQUENCY ABLATION)	433
2. Αναπνευστική αρρυθμία (φλεβοκομβική αρρυθμία)	419	ΚΟΙΛΙΑΚΕΣ ΑΡΡΥΘΜΙΕΣ	434
3. Ταχυκαρδία από επανείσοδο στον φλεβόκομβο	419	ΔΙΑΓΝΩΣΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ	435
4. Κολπική ταχυκαρδία	420	Κλινική εκτίμηση	435
5. Πολύμορφη κολπική ταχυκαρδία	422	ΑΝΑΙΜΑΚΤΕΣ ΤΕΧΝΙΚΕΣ	435
6. Κολπικός πτερυγισμός	422	Υπερηχοκαρδιογράφημα	435
II. ΚΟΜΒΙΚΕΣ ΤΑΧΥΚΑΡΔΙΕΣ – ΠΡΟΔΙΕΓΕΡΣΗ	424	Holter ρυθμού 24ωρου	435
1. Ταχυκαρδία από επανείσοδο στον κολποκοιλιακό κόμβο (Atrioventricular nodal reentry tachycardia, AVNRT)	425	ΗΚΓ συμψηφισμού	435
Σύνδρομο προδιέγερσης	426	Ευαισθησία των τασεοϋποδοχέων	436
1. Παραπληρωματικά δεμάτια του κολποκοιλιακού τύπου (δεμάτια του Kent)	427	ΕΠΕΜΒΑΤΙΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ	436
		Ηλεκτροφυσιολογική μελέτη	436
		Καρδιακός καθετηριασμός – Στεφανιογραφία	436

1. ΚΟΙΛΙΑΚΕΣ ΕΚΤΑΚΤΕΣ ΣΥΣΤΟΛΕΣ	436	1Α. Αποκατάσταση φλεβοκομβικού ρυθμού	455
2. ΚΟΙΛΙΑΚΗ ΤΑΧΥΚΑΡΔΙΑ ΣΤΗ ΣΤΕΦΑΝΙΑΙΑ ΝΟΣΟ	437	1Β. Διατήρηση του φλεβοκομβικού ρυθμού	456
Πρώτο 48ωρο	437	2. Έλεγχος της κοιλιακής συχνότητας	457
Τρίτη έως εξηκοστή ημέρα	437	3. Πρόληψη των θρομβοεμβολικών επεισοδίων	458
Περίοδος χρονιότητας	437	4. Μη φαρμακευτική αντιμετώπιση της ΚΜ	459
3. ΚΟΙΛΙΑΚΗ ΤΑΧΥΚΑΡΔΙΑ ΣΕ ΚΑΡΔΙΑΚΗ ΝΟΣΟ		5. Πρωτογενής πρόληψη	459
ΜΗ ΙΣΧΑΙΜΙΚΗΣ ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΑΣ	437	6. Θεραπευτικά σχήματα	459
Διατατικού τύπου μυοκαρδιοπάθεια	437	Βιβλιογραφία	462
Υπερτροφικού τύπου μυοκαρδιοπάθεια	437	ΝΟΣΟΣ ΦΛΕΒΟΚΟΜΒΟΥ	463
Αρρυθμιόγonos δυσπλασία της δεξιάς κοιλίας	438	ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΑ – ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗ ΑΝΑΤΟΜΙΚΗ	463
4. ΜΗ ΕΜΜΕΝΟΥΣΑ ΚΟΙΛΙΑΚΗ ΤΑΧΥΚΑΡΔΙΑ ΜΕ		ΚΛΙΝΙΚΗ ΕΙΚΟΝΑ	463
ΠΑΡΟΥΣΙΑ ΟΡΓΑΝΙΚΗΣ ΚΑΡΔΙΑΚΗΣ ΝΟΣΟΥ	438	Ηλεκτροκαρδιογραφικά χαρακτηριστικά	464
Στεφανιαία νόσος	438	ΔΙΑΓΝΩΣΗ	465
Υπερτροφική μυοκαρδιοπάθεια	438	ΘΕΡΑΠΕΙΑ – ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ	465
Διατατικού τύπου μυοκαρδιοπάθεια	438	ΠΡΟΓΝΩΣΗ	465
Βαλβιδική καρδιακή νόσος	438	Βιβλιογραφία	465
Διαγνωστική προσπέλαση	438	ΚΟΛΠΟΚΟΙΛΙΑΚΟΣ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΣ	467
Θεραπεία της κοιλιακής ταχυκαρδίας	438	ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΑΓΩΓΗΣ	467
Αντιμετώπιση του οξέος επεισοδίου	439	ΟΡΙΣΜΟΣ	468
Θεραπευτικές μέθοδοι	439	ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΑ	468
Ανταρρυθμικά φάρμακα	439	1ου ΒΑΘΜΟΥ κΚ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΣ	469
Μη φαρμακολογικές μέθοδοι	440	2ου ΒΑΘΜΟΥ κΚ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΣ	470
5. ΙΔΙΟΠΑΘΕΙΣ ΚΟΙΛΙΑΚΕΣ ΤΑΧΥΚΑΡΔΙΕΣ	441	α) Τύπος Mobitz I ή Wenckebach	470
Ιδιοπαθής δεξιά κοιλιακή ταχυκαρδία	441	β) Τύπος Mobitz II	470
Ιδιοπαθής αριστερή κοιλιακή ταχυκαρδία	442	3ου ΒΑΘΜΟΥ κΚ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΣ (ΠΛΗΡΗΣ)	471
6. ΚΟΙΛΙΑΚΗ ΜΑΡΜΑΡΥΓΗ	442	ΣΥΓΓΕΝΗΣ 3ου ΒΑΘΜΟΥ κΚ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΣ	472
7. ΣΥΝΔΡΟΜΑ ΜΑΚΡΟΥ QT, ΣΥΝΔΡΟΜΟ BRUGADA		ΔΙΔΕΣΜΙΚΟΣ-ΤΡΙΔΕΣΜΙΚΟΣ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΣ	472
ΚΑΙ ΙΔΙΟΠΑΘΗΣ ΚΟΙΛΙΑΚΗ ΜΑΡΜΑΡΥΓΗ	442	Βιβλιογραφία	472
Σύνδρομο μακρού QT	443	ΤΕΧΝΗΤΗ ΚΑΡΔΙΑΚΗ ΒΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ	473
Δευτεροπαθές σύνδρομο μακρού QT	443	ΕΙΣΑΓΩΓΗ	473
Θεραπεία	443	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΒΗΜΑΤΟΔΟΤΗ	473
Δευτεροπαθές σύνδρομο μακρού QT	443	ΚΩΔΙΚΟΙ – ΤΥΠΟΙ ΒΗΜΑΤΟΔΟΤΩΝ	474
Πρωτοπαθές σύνδρομο μακρού QT	443	ΗΚΓ ΚΑΙ ΒΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ	474
Β-αναστολείς	444	ΕΝΔΕΙΞΕΙΣ ΚΑΡΔΙΑΚΗΣ ΒΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ	475
Αριστερή συμπαθεκτομή	444	1. Ενδείξεις προσωρινής καρδιακής βηματοδότησης (ΠΚΒ)	476
Βηματοδότηση	444	α) ΠΚΒ στο οξύ έμφραγμα του μυοκαρδίου (ΟΕΜ)	476
Αυτόματος εμφυτεύσιμος απινιδωτής	444	β) Άλλες ενδείξεις ΠΚΒ	477
Σύνδρομο Brugada	444	2. Ενδείξεις μόνιμης καρδιακής βηματοδότησης (ΜΚΒ)	477
Ιδιοπαθής κοιλιακή μαρμαρυγή	444	1. Επίκτητος 3ου βαθμού κολποκοιλιακός αποκλεισμός (κΚ αποκλεισμός)	477
Βιβλιογραφία	445	2. Επίκτητος 2ου βαθμού κΚ αποκλεισμός	478
ΚΟΛΠΙΚΗ ΜΑΡΜΑΡΥΓΗ	447	3. Επίκτητος 1ου βαθμού κΚ αποκλεισμός	478
ΕΠΙΔΗΜΙΟΛΟΓΙΑ	447	4. κΚ αποκλεισμός μετά από οξύ έμφραγμα του μυοκαρδίου (ΟΕΜ)	478
ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΑ	447	5. Διδεσμικός και τριδεσμικός αποκλεισμός	479
ΠΑΘΟΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ	449		
ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗ – ΚΛΙΝΙΚΕΣ ΜΟΡΦΕΣ	451		
ΚΛΙΝΙΚΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ	451		
ΗΛΕΚΤΡΟΚΑΡΔΙΟΓΡΑΦΗΜΑ	452		
ΚΛΙΝΙΚΗ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ	455		
ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ	455		

6. Συγγενής κΚ αποκλεισμός	479	11. Καρδιακή βηματοδότηση για την πρόληψη και διακοπή ταχυκαρδίας	481
7. Σύνδρομο νοσούντος φλεβοκόμβου (ΣΝΦ)	479	α) Σύνδρομο μακρού QT	482
8. Υπερευαίσθητος καρωτιδικός κόλπος και συγκοπή μέσω νευρικού συστήματος (Neurally mediated syncope)	480	ΕΠΙΠΛΟΚΕΣ ΤΗΣ ΒΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ	482
9. Υπερτροφική αποφρακτική μυοκαρδιοπάθεια	480	ΑΙΜΟΔΥΝΑΜΙΚΗ ΚΑΙ ΒΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ – ΣΥΝΔΡΟΜΟ ΤΟΥ ΒΗΜΑΤΟΔΟΤΗ	482
10. Διατακτική μυοκαρδιοπάθεια, συμφορητική καρδιακή ανεπάρκεια	481	ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΑΣΘΕΝΩΝ ΜΕ ΜΚΒ	483
		Βιβλιογραφία	483

7. ΣΥΓΚΟΠΗ

ΣΥΓΚΟΠΗ	487	Εργαστηριακές εξετάσεις – Δοκιμασίες	491
ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΑ – ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗ	487	ΠΡΟΓΝΩΣΗ	493
ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗ ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ	488	ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ	493
ΔΙΑΓΝΩΣΗ – ΔΙΑΓΝΩΣΤΙΚΗ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΤΗΣ ΣΥΓΚΟΠΗΣ	489	Βιβλιογραφία	493

8. ΡΕΥΜΑΤΙΚΟΣ ΠΥΡΕΤΟΣ

ΡΕΥΜΑΤΙΚΟΣ ΠΥΡΕΤΟΣ	497	Ελάσσονες κλινικές εκδηλώσεις	499
ΑΙΤΙΟΠΑΘΟΓΕΝΕΙΑ	497	ΠΑΡΑΚΛΙΝΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ	499
ΕΠΙΔΗΜΙΟΛΟΓΙΑ	497	ΔΙΑΓΝΩΣΗ – ΔΙΑΦΟΡΙΚΗ ΔΙΑΓΝΩΣΗ	500
ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗ ΑΝΑΤΟΜΙΚΗ	497	ΘΕΡΑΠΕΙΑ – ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ	500
ΚΛΙΝΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ	498	Πρωτογενής πρόληψη	500
Μείζονες εκδηλώσεις	498	Δευτεροπαθής πρόληψη	500
Καρδίτιδα	498	Η θεραπεία της οξείας προσβολής από ΡΠ	500
Πολυαρθρίτιδα	498	Προφύλαξη από μικροβιακή ενδοκαρδίτιδα	501
Χορεία	498	ΠΡΟΓΝΩΣΗ	501
Δακτυλιοειδές ερύθημα	499	Βιβλιογραφία	501
Υποδόρια οζίδια	499		

9. ΒΑΛΒΙΔΟΠΑΘΕΙΕΣ

ΣΤΕΝΩΣΗ ΤΗΣ ΜΙΤΡΟΕΙΔΟΥΣ ΒΑΛΒΙΔΑΣ	505	Ηχοκαρδιογράφημα	510
ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΑ	505	Καρδιακός καθετηριασμός	512
ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗ ΑΝΑΤΟΜΙΚΗ	505	ΕΠΙΠΛΟΚΕΣ	513
ΠΑΘΟΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ	506	ΦΥΣΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ	513
ΚΛΙΝΙΚΗ ΕΙΚΟΝΑ	506	ΘΕΡΑΠΕΙΑ	514
Συμπτώματα	506	Συντηρητική αγωγή	514
Κλινικά ευρήματα	507	Επεμβατική θεραπεία	517
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΑ ΕΥΡΗΜΑΤΑ	508	Χρόνος – Επιλογή – Επανάληψη της διορθωτικής παρέμβασης	520
Ακτινογραφία θώρακα	508	Συντομογραφίες	521
Ηλεκτροκαρδιογράφημα	510		

ΑΝΕΠΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ ΜΙΤΡΟΕΙΔΟΥΣ ΒΑΛΒΙΔΑΣ	523	ΣΗΜΕΙΟΛΟΓΙΑ	545
ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΑ – ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΙ	523	ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ	546
ΠΑΘΟΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ	524	Ηλεκτροκαρδιογράφημα	546
ΚΛΙΝΙΚΗ ΕΙΚΟΝΑ	525	Ακτινογραφία θώρακα	547
Συμπτώματα	525	Ηχοκαρδιογράφημα	547
Κλινικά ευρήματα	526	Καρδιακός καθετηριασμός	548
Εργαστηριακά ευρήματα	526	ΕΝΔΕΙΞΕΙΣ ΓΙΑ ΕΓΧΕΙΡΗΣΗ	549
Ακτινογραφία θώρακα	526	ΘΕΡΑΠΕΙΑ	549
Ηλεκτροκαρδιογράφημα	527	Βιβλιογραφία	550
Ηχοκαρδιογράφημα	527	ΑΝΕΠΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ ΑΟΡΤΗΣ	551
Ραδιοϊσοτοπική κοιλιογραφία	527	ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗ ΑΝΑΤΟΜΙΚΗ	551
Καρδιακός καθετηριασμός	527	Ρευματικός πυρετός	551
ΦΥΣΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ	528	Λοιμώδης ενδοκαρδίτιδα	551
ΘΕΡΑΠΕΙΑ	529	Σύφιλη	551
Συντηρητική θεραπεία	529	Συγγενής βλάβη του μέσου χιτώνα της αορτής	551
Χειρουργική θεραπεία	530	Κυστική νέκρωση (cystic medianecrosis)	551
Συντομογραφίες	531	Τραύμα	551
ΠΡΟΠΤΩΣΗ ΤΗΣ ΜΙΤΡΟΕΙΔΟΥΣ ΒΑΛΒΙΔΑΣ	533	Αγκυλωτική σπονδυλίτιδα και νόσος του Reiter	551
ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗ ΤΟΥ ΣΥΝΔΡΟΜΟΥ	533	ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗ ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ	551
Πρωτοπαθής πρόπτωση	533	ΦΥΣΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ	552
Δευτεροπαθής πρόπτωση	534	ΚΛΙΝΙΚΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ	552
Λειτουργική πρόπτωση	534	ΣΗΜΕΙΟΛΟΓΙΑ	553
Ιατρογενής πρόπτωση	534	ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ	554
ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗ ΑΝΑΤΟΜΙΚΗ	534	Ηλεκτροκαρδιογράφημα	554
ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗ ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ	535	Ακτινογραφία θώρακα	554
ΚΛΙΝΙΚΗ ΕΙΚΟΝΑ	535	Καρδιακός καθετηριασμός	554
Συμπτώματα	535	Ηχοκαρδιογράφημα	555
Κλινικά ευρήματα	536	Ραδιοϊσοτοπική αγγειογραφία	556
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΑ ΕΥΡΗΜΑΤΑ	537	ΕΝΔΕΙΞΕΙΣ ΓΙΑ ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΕΠΕΜΒΑΣΗ	556
Ηλεκτροκαρδιογράφημα	537	Συμπτωματικοί ασθενείς	556
Ακτινογραφία θώρακα	538	Ασυμπτωματικοί ασθενείς	557
Ηχοκαρδιογράφημα	538	Βιβλιογραφία	559
Καρδιακός καθετηριασμός	538	ΑΝΕΠΑΡΚΕΙΑ ΤΡΙΓΛΩΧΙΝΟΣ	561
Σπινθηρογράφημα μυοκαρδίου	539	ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΑ	561
Ηλεκτροφυσιολογική μελέτη	539	ΠΑΘΟΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ	562
ΦΥΣΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ	539	ΚΛΙΝΙΚΗ ΕΙΚΟΝΑ	562
ΕΠΙΠΛΟΚΕΣ	539	Συμπτώματα	562
ΘΕΡΑΠΕΙΑ	541	Κλινικά ευρήματα	562
Γενικά θεραπευτικά μέτρα	541	ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΑ ΕΥΡΗΜΑΤΑ	563
Θεραπεία επιπλοκών	541	Ηλεκτροκαρδιογράφημα	563
Συντομογραφίες	542	Ακτινογραφία θώρακα	565
ΒΑΛΒΙΔΙΚΗ ΣΤΕΝΩΣΗ ΤΗΣ ΑΟΡΤΗΣ	543	Ηχοκαρδιογράφημα	565
ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗ ΑΝΑΤΟΜΙΚΗ	543	Καρδιακός καθετηριασμός και κοιλιογραφία	567
ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗ ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ	543	ΘΕΡΑΠΕΙΑ	567
ΦΥΣΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ	544	Συντομογραφίες	568
ΚΛΙΝΙΚΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ	545		

10. ΛΟΙΜΩΔΗΣ ΕΝΔΟΚΑΡΔΙΤΙΔΑ

ΛΟΙΜΩΔΗΣ ΕΝΔΟΚΑΡΔΙΤΙΔΑ	571	Λοιμώδης ενδοκαρδίτιδα από στρεπτόκοκκους	578
ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΑ	571	Λοιμώδης ενδοκαρδίτιδα από σταφυλόκοκκους	578
ΠΑΘΟΓΕΝΕΣΗ	572	Συνιστώμενο θεραπευτικό σχήμα σε ΛΕ φυσικής βαλβίδας από σταφυλόκοκκο	578
ΠΑΘΟΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ	573	Συνιστώμενο θεραπευτικό σχήμα σε ΛΕ προσθετικής βαλβίδας από σταφυλόκοκκο	579
ΠΑΘΟΛΟΓΟΑΝΑΤΟΜΙΚΕΣ ΒΛΑΒΕΣ	573	Θεραπεία λοιμώδους ενδοκαρδίτιδας με αρνητικές αιμοκαλλιέργειες	579
ΚΛΙΝΙΚΗ ΕΙΚΟΝΑ	573	Έναρξη της αντιμικροβιακής θεραπείας	579
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΑ ΕΥΡΗΜΑΤΑ	574	ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΘΕΡΑΠΕΙΑ ΛΟΙΜΩΔΟΥΣ ΕΝΔΟΚΑΡΔΙΤΙΔΑΣ	579
ΥΠΕΡΗΧΟΚΑΡΔΙΟΓΡΑΦΙΑ	575	ΕΝΔΟΚΑΡΔΙΤΙΔΑΣ	579
ΔΙΑΓΝΩΣΗ – ΔΙΑΦΟΡΙΚΗ ΔΙΑΓΝΩΣΗ	577	ΠΡΟΓΝΩΣΗ	580
ΘΕΡΑΠΕΙΑ	577	ΠΡΟΦΥΛΑΞΗ	580
Θεραπεία λοιμώδους ενδοκαρδίτιδας που οφείλεται σε συγκεκριμένο μικροοργανισμό	577	Βιβλιογραφία	581

11. ΜΥΟΚΑΡΔΙΤΙΔΕΣ

ΜΥΟΚΑΡΔΙΤΙΔΕΣ	585	ΕΙΔΙΚΕΣ ΜΥΟΚΑΡΔΙΤΙΔΕΣ	586
ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΑ	585	Νόσος Chagas	586
ΚΛΙΝΙΚΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ	585	Τοξοπλάσμωση	586
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΑ ΕΥΡΗΜΑΤΑ	585	Καρκινοειδές σύνδρομο	586
ΘΕΡΑΠΕΙΑ	585	Καρδιακή αμυλοείδωση	586
ΦΥΣΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ	586	Βιβλιογραφία	587

12. ΜΥΟΚΑΡΔΙΟΠΑΘΕΙΕΣ

ΜΥΟΚΑΡΔΙΟΠΑΘΕΙΕΣ	591	Παρεμβατική θεραπεία	593
ΔΙΑΤΑΤΙΚΗ ΜΥΟΚΑΡΔΙΟΠΑΘΕΙΑ	591	Χειρουργική θεραπεία	593
ΓΕΝΕΤΙΚΗ	591	ΕΙΔΙΚΟΙ ΤΥΠΟΙ ΔΙΑΤΑΤΙΚΗΣ ΜΥΟΚΑΡΔΙΟΠΑΘΕΙΑΣ	594
Αμιγής διατατική μυοκαρδιοπάθεια κατά τον αυτοσωματικό επικρατούντα χαρακτήρα	592	Ισχαιμική μυοκαρδιοπάθεια	594
Διατατική μυοκαρδιοπάθεια με διαταραχές αγωγής	592	Υπερτασική μυοκαρδιοπάθεια	594
Διατατική μυοκαρδιοπάθεια μεταβιβαζόμενη με το Χ-χρωμόσωμα	592	Βιβλιογραφία	594
ΙΣΤΟΛΟΓΙΚΑ ΕΥΡΗΜΑΤΑ	592	ΥΠΕΡΤΡΟΦΙΚΗ ΜΥΟΚΑΡΔΙΟΠΑΘΕΙΑ	595
ΦΥΣΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ	592	ΓΕΝΕΤΙΚΗ	596
ΚΛΙΝΙΚΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ	592	Φαινοτυπική – Γονοτυπική συσχέτιση	596
ΘΕΡΑΠΕΙΑ	592	Μεταλλάξεις του γονιδίου της β-MHC	596
Φαρμακευτική θεραπεία	593	Μεταλλάξεις του γονιδίου της c-TnT	597
		Μεταλλάξεις του γονιδίου της My BP-C	597
		ΠΑΘΟΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ – ΑΙΜΟΔΥΝΑΜΙΚΗ	597
		Αποφρακτική υπερτροφική μυοκαρδιοπάθεια	597

Μεσοκοιλιακή απόφραξη	597	ΑΙΜΟΔΥΝΑΜΙΚΗ	605
Υπερτροφική μυοκαρδιοπάθεια κορυφής	597	ΚΛΙΝΙΚΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ	605
Συστολική λειτουργία	597	Ηλεκτροκαρδιογράφημα	606
Διαστολική λειτουργία	597	Ακτινογραφία θώρακος	606
ΚΛΙΝΙΚΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ	597	Doppler-ηχοκαρδιογράφημα	606
Συμπτώματα	597	ΔΙΗΘΗΤΙΚΕΣ ΜΥΟΚΑΡΔΙΟΠΑΘΕΙΣ	606
Φυσική εξέταση	598	Αμυλοείδωση	606
Ηλεκτροκαρδιογράφημα	599	Αιμοχρωμάτωση	606
Ακτινογραφία θώρακος	599	Σαρκοείδωση	607
Ηχοκαρδιογράφημα	599	Ενδομυοκαρδιακή ίνωση (Σύνδρομο υπερηωσινοφιλίας)	607
Μαγνητική τομογραφία καρδιάς	600	Βιβλιογραφία	607
ΔΙΑΦΟΡΙΚΗ ΔΙΑΓΝΩΣΗ	601	ΑΡΡΥΘΜΙΟΓΟΝΟΣ ΔΥΣΠΛΑΣΙΑ ΔΕΞΙΑΣ ΚΟΙΛΙΑΣ	609
ΔΙΑΣΤΡΩΜΑΤΩΣΗ ΚΙΝΔΥΝΟΥ – ΠΡΟΛΗΨΗ ΑΙΦΝΙΔΙΟΥ ΘΑΝΑΤΟΥ	601	ΚΛΙΝΙΚΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ	610
Πρόληψη αιφνίδιου θανάτου	601	ΔΙΑΓΝΩΣΤΙΚΑ ΚΡΙΤΗΡΙΑ	610
ΘΕΡΑΠΕΙΑ	602	ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ	610
Φαρμακευτική θεραπεία	602	Βιβλιογραφία	610
Θεραπευτική στρατηγική	602	ΜΗ ΣΥΜΠΑΓΕΣ ΜΥΟΚΑΡΔΙΟ ΣΤΡΕΣΟΓΟΝΟΣ ΜΥΟΚΑΡΔΙΟΠΑΘΕΙΑ (STRESS INDUCED CARDIOMYOPATHY, TAKOTSUBO CARDIOMYOPATHY, APICAL BALLOONING CARDIOMYOPATHY)	615
Αντιμετώπιση ασυμπτωματικών ασθενών	602		
Αντιμετώπιση κολπικής μαρμαρυγής	602		
Αποτυχία φαρμακευτικής θεραπείας	603		
Ασθενείς χωρίς απόφραξη	603		
Ασθενείς με απόφραξη	603		
Βιβλιογραφία	603		
ΠΕΡΙΟΡΙΣΤΙΚΗ ΜΥΟΚΑΡΔΙΟΠΑΘΕΙΑ	605		

13. ΝΟΣΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΚΑΡΔΙΟΥ

ΝΟΣΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΚΑΡΔΙΟΥ	619	ΕΠΙΠΩΜΑΤΙΣΜΟΣ	623
ΑΝΑΤΟΜΙΑ ΚΑΙ ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΚΑΡΔΙΟΥ	619	ΣΥΜΠΙΕΣΤΙΚΗ ΠΕΡΙΚΑΡΔΙΤΙΔΑ	626
ΝΟΣΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΚΑΡΔΙΟΥ	620	ΠΕΡΙΟΡΙΣΤΙΚΗ ΠΕΡΙΚΑΡΔΙΤΙΔΑ	628
ΟΞΕΙΑ ΠΕΡΙΚΑΡΔΙΤΙΔΑ	620	ΤΟ ΥΠΕΡΗΧΟΚΑΡΔΙΟΓΡΑΦΗΜΑ ΣΤΑ ΝΟΣΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΚΑΡΔΙΟΥ	629
ΠΕΡΙΚΑΡΔΙΑΚΟ ΥΓΡΟ	622	Βιβλιογραφία	630
ΤΟ ΗΛΕΚΤΡΟΚΑΡΔΙΟΓΡΑΦΗΜΑ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΚΑΡΔΙΤΙΔΑ	622		

14. ΟΞΕΙΑ ΠΝΕΥΜΟΝΙΚΗ ΕΜΒΟΛΗ

ΟΞΕΙΑ ΠΝΕΥΜΟΝΙΚΗ ΕΜΒΟΛΗ	633	ΚΛΙΝΙΚΑ ΣΥΝΔΡΟΜΑ ΟΞΕΙΑΣ ΠΝΕΥΜΟΝΙΚΗΣ ΕΜΒΟΛΗΣ	635
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	633	Μαζική πνευμονική εμβολή	636
ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ	633	Μέση προς μεγάλη πνευμονική εμβολή	636
Η ΠΡΟΕΛΕΥΣΗ ΤΩΝ ΕΜΒΟΛΩΝ	633	Μικρή προς μέση πνευμονική εμβολή	636
ΠΑΘΟΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ	634	ΜΗ ΘΡΟΜΒΩΤΙΚΕΣ ΠΝΕΥΜΟΝΙΚΕΣ ΕΜΒΟΛΕΣ	636

ΚΛΙΝΙΚΗ ΕΙΚΟΝΑ ΤΗΣ ΟΞΕΙΑΣ ΠΝΕΥΜΟΝΙΚΗΣ	ΘΕΡΑΠΕΙΑ	639
ΕΜΒΟΛΗΣ	Βιβλιογραφία	640
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΑ ΕΥΡΗΜΑΤΑ		637

15. ΠΑΘΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΑΟΡΤΗΣ

ΠΑΘΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΑΟΡΤΗΣ	643	Μακροχρόνια πρόγνωση	649
ΔΙΑΧΩΡΙΣΤΙΚΟ ΑΝΕΥΡΥΣΜΑ ΤΗΣ ΑΟΡΤΗΣ	643	ΑΝΕΥΡΥΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΑΟΡΤΗΣ	649
Κατάταξη του διαχωριστικού ανευρύσματος της αορτής	644	Κλινική εικόνα	650
Κλινική εικόνα	645	Επιπλοκές	650
Αντικειμενικά ευρήματα	645	Αντικειμενικά ευρήματα	650
Εργαστηριακά ευρήματα	645	Εργαστηριακά ευρήματα	650
1. Διαθωρακικό και δίοισοφάγειο υπερηχοκαρδιογράφημα	646	Θεραπεία	651
2. Αξονική τομογραφία θώρακος	647	Πρόγνωση	651
3. Μαγνητική τομογραφία	647	ΑΝΕΥΡΥΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΚΟΛΠΩΝ ΤΟΥ VALSALVA	651
4. Αορτογραφία	647	ΑΘΗΡΩΜΑΤΙΚΗ ΝΟΣΟΣ ΤΗΣ ΑΟΡΤΗΣ	651
5. Ενδοαγγειακό υπερηχογράφημα (IVUS)	648	Σύνδρομο εμβολής με κοληστερόλη ή σύνδρομο κυανών δακτύλων	653
Διαφορική διάγνωση	648	ΠΑΘΗΣΕΙΣ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΙΚΩΝ ΑΡΤΗΡΙΩΝ	653
Θεραπευτική αντιμετώπιση	649	Βιβλιογραφία	654

16. ΣΥΓΓΕΝΕΙΣ ΚΑΡΔΙΟΠΑΘΕΙΕΣ ΕΝΗΛΙΚΩΝ

ΣΥΓΓΕΝΕΙΣ ΚΑΡΔΙΟΠΑΘΕΙΕΣ ΕΝΗΛΙΚΩΝ	657	Εισαγωγή	665
ΔΙΓΛΩΧΙΝΑ ΑΟΡΤΙΚΗ ΒΑΛΒΙΔΑ (BICUSPID AORTIC VALVE)	660	Εμβρυογένεση – Παθολογική ανατομία	665
Εισαγωγή	660	Παθοφυσιολογία	666
Παθολογική ανατομία	660	Φυσική ιστορία	666
Φυσική ιστορία	660	Κλινική εικόνα	666
Παθοφυσιολογία	661	Ηλεκτροκαρδιογράφημα	666
Κλινική εικόνα	661	Ακτινολογικά ευρήματα	667
Θεραπεία	661	Υπερηχοκαρδιογράφημα	667
ΣΤΕΝΩΣΗ ΤΟΥ ΙΣΘΜΟΥ ΤΗΣ ΑΟΡΤΗΣ (COARTATION OF THE AORTA)	662	Καρδιακός καθετηριασμός	667
Εισαγωγή	662	Διάγνωση – Διαφορική διάγνωση	667
Παθολογική ανατομία	662	Θεραπεία	668
Φυσική ιστορία	662	ΜΕΣΟΚΟΙΛΙΑΚΗ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ (VENTRICULAR SEPTAL DEFECT)	668
Παθοφυσιολογία	663	Εισαγωγή	668
Κλινική εικόνα	663	Εμβρυογένεση – Παθολογική ανατομία	668
Διαφορική διάγνωση	664	Παθοφυσιολογία	668
Θεραπεία	664	Φυσική ιστορία	668
ΜΕΣΟΚΟΛΠΙΚΗ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ (ATRIAL SEPTAL DEFECT)	665	Κλινική εικόνα	669
		Διαφορική διάγνωση	670
		Θεραπεία	670
		Πρόγνωση	670

ΣΤΕΝΩΣΗ ΤΗΣ ΠΝΕΥΜΟΝΙΚΗΣ (PULMONARY STENOSIS)	670	Παθοφυσιολογία	673
Εισαγωγή	670	Παθολογική ανατομική	673
Αιτιολογία	671	Φυσική ιστορία	673
Παθοφυσιολογία	671	Κλινική εικόνα	674
Παθολογική ανατομική	671	Ακτινολογικά ευρήματα	674
Φυσική ιστορία	671	Ηλεκτροκαρδιογράφημα	674
Κλινική εικόνα	671	Υπερηχοκαρδιογράφημα	674
Ακτινολογικά ευρήματα	672	Καρδιακός καθετηριασμός	674
Ηλεκτροκαρδιογράφημα	672	Θεραπεία	674
Υπερηχοκαρδιογράφημα	672	Αντενδείξεις εγχείρησης	675
Καρδιακός καθετηριασμός	672	Πρόγνωση	675
Διάγνωση και διαφορική διάγνωση	672	ΣΥΝΔΡΟΜΟ EISENMENGER	675
Θεραπεία	672	Εισαγωγή	675
Πρόγνωση	672	Αιτιολογία	675
ΑΝΟΙΚΤΟΣ ΑΡΤΗΡΙΑΚΟΣ ΠΟΡΟΣ (PATENT DUCTUS ARTERIOSUS)	672	Κλινική εικόνα	675
Εισαγωγή	673	Διαφορική διάγνωση	676
Αιτιολογία	673	Θεραπεία	677
		Πρόγνωση	677
		Βιβλιογραφία	677

17. ΑΡΤΗΡΙΑΚΗ ΥΠΕΡΤΑΣΗ

ΑΡΤΗΡΙΑΚΗ ΥΠΕΡΤΑΣΗ	681	Σύνδρομο Cushing	688
ΟΡΙΣΜΟΣ – ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗ	681	Στένωση του ισθμού της αορτής	688
ΔΙΑΓΝΩΣΤΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ	682	ΘΕΡΑΠΕΙΑ	688
Μέτρηση της ΑΠ	682	Έναρξη – Στόχοι της θεραπείας	688
Οικογενειακό και ατομικό ιστορικό	684	Μη φαρμακευτικά μέτρα	691
Κλινική εξέταση	685	Αλλαγή τρόπου ζωής	691
Εργαστηριακός έλεγχος	685	Φαρμακευτική θεραπεία	691
Έλεγχος θλάξης οργάνων στόχων	686	Ειδικές περιπτώσεις υπερτασικών αρρώστων	693
Καρδιά	686	Παχυσαρκία και μεταβολικό σύνδρομο	693
Αγγεία	686	Ηλικιωμένα άτομα	693
Νεφροί	686	Άτομα με υπερτροφία αριστερής κοιλίας	694
Βυθός	687	Ορθοστατική υπόταση	694
Εγκέφαλος	687	Άτομα με περιφερική αρτηριοπάθεια	694
Έλεγχος για δευτεροπαθή αίτια υπέρτασης	687	Υπέρταση στις γυναίκες – Εγκυμοσύνη	694
Νεφροπαρεγχυματικά αίτια	687	Ανθεκτική υπέρταση	695
Νεφραγγειακά αίτια	687	Παιδιά και έφηβοι	696
Φαιοχρωμοκύτωμα	687	Υπερτασική κρίση	696
Πρωτοπαθής υπεραλδοστερινισμός	687	Κακοήθης υπέρταση	696
		Βιβλιογραφία	696

18. ΚΑΡΔΙΑ ΚΑΙ ΜΗ ΚΑΡΔΙΟΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΕΣ ΕΠΕΜΒΑΣΕΙΣ

ΚΑΡΔΙΑ ΚΑΙ ΜΗ ΚΑΡΔΙΟΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΕΣ ΕΠΕΜΒΑΣΕΙΣ	699	Καρδιακή ανεπάρκεια	702
ΠΡΟΕΓΧΕΙΡΗΤΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ	699	Αρτηριακή υπέρταση	702
1. Λήψη ιστορικού	699	Μυοκαρδιοπάθεια	702
2. Φυσική εξέταση	699	Βαλβιδικές παθήσεις	702
3. Βοηθητικές παρακλινικές εξετάσεις	700	Αρρυθμίες – Διαταραχές της αγωγιμότητας	703
ΕΙΔΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΓΙΑ ΚΑΡΔΙΑΚΑ ΝΟΣΗΜΑΤΑ	701	ΠΡΟΕΓΧΕΙΡΗΤΙΚΗ ΘΕΡΑΠΕΙΑ	703
Στεφανιαία νόσος	701	ΠΕΡΙΕΓΧΕΙΡΗΤΙΚΗ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ	704
		ΜΕΤΕΓΧΕΙΡΗΤΙΚΗ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ	704
		Βιβλιογραφία	704

19. ΚΑΡΔΙΑ ΚΑΙ ΚΥΗΣΗ

ΚΑΡΔΙΑ ΚΑΙ ΚΥΗΣΗ	707	Διαχωριστικό ανεύρυσμα της αορτής	709
Αιμοδυναμικές μεταβολές στην κύηση	707	Στεφανιαία νόσος	709
ΚΑΡΔΙΟΠΑΘΕΙΕΣ ΚΑΙ ΚΥΗΣΗ	707	Αρρυθμίες	709
Συγγενείς καρδιοπάθειες	707	Πρωτοπαθής πνευμονική υπέρταση	710
Επίκτητες καρδιοπάθειες	708	Υπέρταση και κύηση	710
Άλλες καρδιοπάθειες	709	Κύηση σε γυναίκες με προσθετικές βαλβίδες	710
Πρόπτωση μιτροειδούς	709	Μυοκαρδιοπάθεια της κύησης-λοχείας	710
Σύνδρομο Marfan	709	Φάρμακα	711
Υπερτροφική μυοκαρδιοπάθεια	709	Βιβλιογραφία	711
ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ			713